

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
76/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. május 12.

A C-505/19. sz. ügyben hozott ítélet
WS kontra Bundesrepublik Deutschland

Az eljárások halmozásának tilalmával ellentétes lehet az Interpol figyelmeztető jelzésével érintett személynek a schengeni térségben és az Európai Unióban történő letartóztatása

Ez az eset áll fenn, ha az illetékes hatóságok tudomást szereznek a Schengeni Megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban hozott, ezen elv alkalmazhatóságát megállapító, jogerős bírósági határozatról

2012-ben a Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezet (Interpol) az Egyesült Államok kérésére az ezen ország hatóságai által kibocsátott elfogatóparancs alapján vörös riasztást adott ki a német állampolgár WS-re vonatkozóan az esetleges kiadatása céljából. Amennyiben egy vörös riasztással érintett személyt az Interpol valamely tagállamában megtaláltak, ezen államnak a körözött személyt ideiglenes letartóztatásba kell vennie vagy mozgását kell felügyelnie, illetve korlátoznia.

Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság szerint Németországban még e vörös riasztás közzétételét megelőzően WS-szel szemben vizsgálati eljárás indult a vörös riasztásban megjelölt tényállással azonos tényállás tekintetében. Ezt az eljárást 2010-ben véglegesen megszüntették, miután WS a német büntetőjogban előírt különös egyezségi eljárásnak megfelelően megfizetett bizonyos pénzösszeget. Ezt követően a Bundeskriminalamt (szövetségi bűnügyi rendőrség, Németország) tájékoztatta az Interpol, hogy álláspontja szerint e korábbi eljárás okán a *ne bis in idem* elve alkalmazandó a jelen ügyben. Ez az elv, amelyet mind a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény¹ 54. cikke, mind pedig az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikke rögzít, többek között tiltja, hogy valamely személy ellen ugyanazon – már jogerősen elbírált – bűncselekmény miatt ismételten büntetőeljárást indítsanak.

2017-ben WS keresetet indított a Németországgal szemben a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság, Németország) előtt annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze e tagállamot a vörös riasztás visszavonásához szükséges intézkedések megtételére. E tekintetben WS a *ne bis in idem* elvének megsértésén kívül az EUMSZ 21. cikkben biztosított szabad mozgáshoz való jogának megsértésére hivatkozik, amennyiben nem utazhat a Schengeni Megállapodásban részes valamely államba vagy valamely tagállamba anélkül, hogy a letartóztatás kockázatával kellene számolnia. Úgy véli továbbá, hogy e jogsértésekből fakadóan a vörös riasztásban szereplő személyes adatainak kezelése ellentétes a bűnügyi személyes adatok védelméről szóló 2016/680 irányelvvel.²

¹ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenen (Luxemburg), 1990. június 19-én aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.; a továbbiakban: SMVE).

² A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítés: HL 2018. L 127., 7. o.).

E körülmények között a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy a Bíróság elé kérdést terjeszt a *ne bis in idem* elvének alkalmazásával, pontosabban a vörös riasztással érintett személynek a szóban forgóhoz hasonló helyzetben történő ideiglenes letartóztatásba vétele lehetőségével kapcsolatban. Továbbá e bíróság azt kívánja megtudni, hogy ezen elv alkalmazhatósága milyen következményekkel jár az említett vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok tagállamok általi kezelésére.

A Bíróság a nagytanácsban hozott ítéletében kimondja, hogy az SMVE 54. cikkét, valamint az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését a Charta 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, ha a valamely harmadik állam kérésére az Interpol által kiadott vörös riasztással érintett személyt a Schengeni Megállapodásban részes valamely állam vagy valamely tagállam hatóságai ideiglenes letartóztatásba veszik, kivéve, ha az e megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban hozott jogerős bírósági határozatban megállapítást nyer, hogy e személynek a vörös riasztás alapjául szolgáló tényállással megegyező cselekményét az említett megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban már jogerősen elbírálták. A Bíróság azt is megállapítja, hogy a 2016/680 irányelv rendelkezéseit az SMVE 54. cikkével és a Charta 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal mindaddig nem ellentétes az Interpol által kiadott vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok kezelése, amíg ilyen bírósági határozattal megállapítást nem nyer, hogy az e figyelmeztető jelzés alapjául szolgáló tényállásra a *ne bis in idem* elve alkalmazandó, feltéve hogy ez az adatkezelés megfelel az ezen irányelvben megállapított feltételeknek.

A Bíróság álláspontja

A Bíróság előjáróban emlékeztet arra, hogy a *ne bis in idem* elve alkalmazandó a szóban forgóhoz hasonló helyzetben, vagyis akkor, amikor a büntetőeljárást jogerősen megszüntető határozatot fogadtak el, miután a terhelt eleget tett bizonyos feltételeknek, többek között megfizette az ügyészség által meghatározott pénzüsszeget.

E pontosítást követően a Bíróság először is úgy ítéli meg, hogy az SMVE 54. cikke, a Charta 50. cikke, valamint az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése mindaddig nem zárja ki az Interpol vörös riasztásával érintett személy ideiglenes letartóztatásba vételét, amíg be nem bizonyosodik, hogy e személynek a vörös riasztás alapjául szolgáló tényállással megegyező cselekményét a Schengeni Megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban jogerősen elbírálták.

E tekintetben a Bíróság megjegyzi, hogy amennyiben a *ne bis in idem* elvének alkalmazhatósága bizonytalan, az ideiglenes letartóztatásba vétel elengedhetetlen lépést jelenthet a szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, elkerülve ugyanakkor annak kockázatát, hogy az érintett személy megszökik. Ezt az intézkedést tehát a büntetlenség elkerülésének jogszerű célja igazolja. Ezzel szemben, amennyiben a *ne bis in idem* elvének alkalmazandóságát jogerős bírósági határozat állapította meg, mind a Schengeni Megállapodásban részes államok közötti kölcsönös bizalommal, mind pedig a szabad mozgáshoz való joggal ellentétes az ilyen ideiglenes letartóztatásba vétel, illetve a letartóztatás fenntartása. A Bíróság pontosítja, hogy a Schengeni Megállapodásban részes államoknak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy olyan jogorvoslati lehetőségek álljanak az érintett személyek rendelkezésére, amelyek lehetővé teszik, hogy ilyen határozatot hozzanak az ügyükben. Megjegyzi továbbá, hogy amennyiben az ideiglenes letartóztatásba vétel a *ne bis in idem* elvének alkalmazandósága következtében összeegyeztethetetlen az uniós joggal, az Interpol valamely tagállama nem szegi meg az e szervezet tagjaként rá háruló kötelezettségeket, ha a letartóztatást nem foganatosítja.

Másodszor, az Interpol vörös riasztásában feltüntetett személyes adatokra vonatkozó kérdést illetően a Bíróság kifejti, hogy az ezen adatokon végzett minden művelet, így az adatoknak a tagállam körözési nyilvántartásában való rögzítése a 2016/680 irányelv³ hatálya alá tartozó adatkezelésnek minősül. Ezenkívül megállapítja, hogy egyrészt ez az adatkezelés jogszerű célt követ, másrészt pedig nem tekinthető jogellenesnek csupán amiatt, hogy a vörös riasztás alapjául

³ Lásd a 2016/680 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 3. cikkének 2. pontját.

szolgáló tényállásra a *ne bis in idem* elve alkalmazható lehet.⁴ A tagállami hatóságok által történő adatkezelés egyébiránt elengedhetetlennek bizonyulhat pontosan az említett elv alkalmazhatóságának vizsgálatához.

E körülmények között a Bíróság tehát úgy ítéli meg, hogy az SMVE 54. cikkével és a Charta 50. cikkével összefüggésben értelmezett 2016/680 irányelvvel mindaddig nem ellentétes a vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok kezelése, amíg jogerős bírósági határozattal megállapítást nem nyer, hogy a *ne bis in idem* elve alkalmazandó az adott ügyben. Az adatkezelésnek azonban meg kell felelnie az ezen irányelvben előírt feltételeknek. Ebből a szempontból többek között szükségesnek kell bizonyulnia a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett feladatainak ellátásához.⁵

Ezzel szemben, amennyiben a *ne bis in idem* elve alkalmazandó, az Interpol vörös riasztásában feltüntetett személyes adatoknak a tagállamok körözési nyilvántartásában való rögzítése már nem szükséges, mivel a szóban forgó személy az említett vörös riasztásban szereplő cselekmények miatt már nem vonható büntetőeljárás alá, következésképpen nem fogható el ezen cselekmények okán. Ebből következik, hogy az érintett személy jogosult kérni az adatainak törlését. Ha azonban a rögzített adatokat tárolják, azt olyan megjegyzésnek kell kísérnie, hogy a szóban forgó személlyel szemben a *ne bis in idem* elve alapján ugyanazon cselekmény miatt már nem indítható büntetőeljárás valamely tagállamban vagy szerződő államban.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

⁴ Lásd a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 8. cikkének (1) bekezdését.

⁵ Lásd a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 8. cikkének (1) bekezdését.